

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentset versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B** EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 98/26/EÜ,
19. mai 1998,
arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides
(EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/44/EÜ, 6. mai 2009	L 146	37	10.6.2009
► <u>M2</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/78/EL, 24. november 2010	L 331	120	15.12.2010
► <u>M3</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 648/2012, 4. juuli 2012	L 201	1	27.7.2012
► <u>M4</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 909/2014, 23. juuli 2014	L 257	1	28.8.2014
► <u>M5</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/879, 20. mai 2019	L 150	296	7.6.2019

Parandatud:

- **C1** Parandus, ELT L 178, 20.5.2021, lk 10 (2019/879)

▼B**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV
98/26/EÜ,****19. mai 1998,****arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides**

I JAGU

REGULEERIMISALA JA MÕISTED*Artikkel 1*

Käesoleva direktiivi sätteid kohaldatakse:

- a) iga artikli 2 punktis a määratletud süsteemi suhtes, mida reguleerib liikmesriigi õigus ja mis toimib mis tahes vääringus, ►**M1** eurodes ◀ või erinevates vääringutes, mida arvestatakse süsteemis teineteise suhtes ümber;
- b) iga sellises süsteemis osaleja suhtes;
- c) tagatise suhtes, mis antakse seoses:

— süsteemis osalemisega või

▼M1

— keskpanga ülesandeid täitvate liikmesriikide keskpankade või keskpanga ülesandeid täitva Euroopa Keskpanga toimingutega.

▼B*Artikkel 2*

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *süsteem* — vormiline struktuur:

▼M1

— kolme või enama osaleja vahel, välja arvatud süsteemikorraldaja, võimalik arveldusagent, võimalik keskne osaleja, võimalik arvelduskoda või võimalik kaudne osaleja, kusjuures on olemas ühised reeglid ja ühtne kord maksejuhiste kliiringuks, kas keskse osaleja vahendusel või mitte, või nende täitmiseks osalejate vahel,

▼B

— mida reguleerib osalejate valitud liikmesriigi õigus; osalejad võivad siiski valida üksnes sellise liikmesriigi õiguse, kus asub vähemalt ühe osaleja peakontor, ja

▼ M4

- mille on süsteemiks määranud ja sellest Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele teatanud pärast süsteemi eeskirjade asjakohasuses veendumist see liikmesriik, kelle õigust kohaldatakse, ilma et see piiraks muude, siseriiklikes õigusaktides sätestatud rangeimate üldkohaldatavate tingimuste kohaldamist.

▼ B

Vastavalt esimese lõigu tingimustele võib liikmesriik süsteemiks määrata sellise vormilise struktuuri, kelle tegevus koosneb punkti i teises taandes määratletud maksejuhiste täitmisest ja kes täidab piiratud ulatuses muude finantsvahenditega seotud juhiseid, kui kõnealune liikmesriik leiab, et määramine on süsteemiriski tõttu õigustatud.

Samuti võib liikmesriik iga üksikjuhu puhul eraldi määrata süsteemiks vormilise struktuuri kahe osaleja vahel, arvestamata võimalikku arveldusagenti, võimalikku kesksel osalejat, võimalikku arvelduskoda või võimalikku kaudset osalejat, kui kõnealune liikmesriik leiab, et määramine on süsteemiriski tõttu õigustatud.

▼ M1

Koostalitlevate süsteemide vahel kehtestatud kord ei ole süsteem;

▼ B

- b) asutus:

▼ M1

- krediidasutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivi 2006/48/EÜ (krediidasutuste asutamise ja tegevuse kohta (uuestisõnastamine))⁽¹⁾ artikli 4 lõike 1 tähenduses, sealhulgas kõnealuse direktiivi artiklis 2 loetletud asutused,

- investeerimisühing 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ (finantsinstrumentide turgude kohta)⁽²⁾ artikli 4 lõike 1 punkti 1 tähenduses, välja arvatud kõnealuse direktiivi artikli 2 lõikes 1 sätestatud asutused,

▼ B

- ametiasutus ja avalik-õiguslik riigigarantiiga ettevõtja või
- mis tahes ettevõtja, kelle peakontor asub väljaspool ühendust ja kelle tegevus vastab esimeses ja teises taandes määratletud ühenduse krediidasutuse või investeerimisühingu omale,

⁽¹⁾ ELT L 177, 30.6.2006, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

▼ B

kes osalevad süsteemis ja vastutavad maksejuhistest tulenevate rahaliste kohustuste täitmise eest selles süsteemis.

Kui süsteemi järele valvatakse kooskõlas siseriikliku õigusega ja see täidab üksnes punkti i teises taandes määratletud maksejuhiseid ning teostab sellistest juhistest tulenevaid makseid, võib liikmesriik otsustada, et sellises süsteemis osalevaid ettevõtjaid, kes vastutavad maksejuhistest tulenevate rahaliste kohustuste täitmise eest selles süsteemis, võib käsitleda asutustena, tingimusel et vähemalt kolm selles süsteemis osalejat kuulub esimeses lõigus nimetatud liikidesse ja kõnealune otsus on süsteemiriski tõttu õigustatud;

▼ M5

- c) *keskne vastaspool* — määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 1 määratletud keskne vastaspool;

▼ B

- d) *arveldusagent* — üksus, kes pakub süsteemis osalevatele asutustele ja/või keskele osalejale arvelduskontosid, mille kaudu maksejuhiseid sellistes süsteemides arveldatakse, ja annab vajaduse korral nendele asutustele ja/või kesksetele osalejatele arveldamise eesmärgil krediiti;
- e) *arvelduskoda* — üksus, kes vastutab asutuste, võimaliku keskse osaleja ja/või võimaliku arveldusagendi netopositsioonide arvutamise eest;

▼ M5

- f) osaleja — ► **C1** finantsinstitutsioon ◀, keskne vastaspool, arveldusagent, arvelduskoda, süsteemikorraldaja või määruse (EL) nr 648/2012 artikli 17 kohaselt tegevusloa saanud keskse vastaspoole kliiriv liige;

▼ M1

- g) kaudne osaleja — asutus, keskne osaleja, arveldusagent, arvelduskoda või süsteemikorraldaja, kellel on lepinguline suhe sellises süsteemis osalejaga, kus täidetakse maksejuhiseid, mis võimaldab kaudsel osalejal suunata maksejuhiseid läbi süsteemi, tingimusel, et kaudne osaleja on süsteemikorraldajale teada;
- h) väärtpaberid — kõik direktiivi 2004/39/EÜ I lisa C jaos nimetatud instrumentid;

▼B

- i) maksejuhisis:

▼M1

— osaleja mis tahes korraldus anda saaja käsutusse teatav hulk raha, tehes kande krediidasutuse, keskpanga, keskse osaleja või arveldusagendi kontol, või mis tahes korraldus, millest tuleneb maksekohustuse võtmine või selle täitmine, nagu on kindlaks määratud süsteemi reeglites, või

▼B

— osaleja mis tahes korraldus anda üle väärtpaberi või väärtpaberite omandi- või muu õigus, tehes registrisse raamatupidamiskande või muul viisil;

- j) *maksejõuetusmenetlus* — liikmesriigi või kolmanda riigi õigusaktides sätestatud mis tahes ühismeetmed osaleja lõpetamiseks või ümberkorraldamiseks, kui selliste meetmetega kaasneb ülekannete või maksete peatamine või piiramine;

- k) *tasaarveldus* — osaleja või osalejate poolt ühele või mitmele teisele osalejale antud või neilt saadud maksejuhistest tulenevate nõuete ja kohustuste ümberarvestamine üheks netonõudeks või üheks netokohustuseks, mille tulemusena saab sisse nõuda üksnes netonõude või võlgneda netokohustuse;

▼M1

- l) arvelduskonto — konto keskpangas, arveldusagendi või keskse osaleja juures, mida kasutatakse rahaliste vahendite või väärtpaberite hoidmiseks ning süsteemis osalejate vaheliste tehingute arveldamiseks;

- m) tagatis – igasugune likviidne vara, sealhulgas piiranguteta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2002. aasta direktiivi 2002/47/EÜ (finantstagatiskokkulepete kohta) ⁽¹⁾ artikli 1 lõike 4 punktis a nimetatud finantstagatised, mis on antud pandi-, tagasiostu- või samalaadse lepinguga (sealhulgas panditud raha) või muul viisil seoses süsteemiga tekkida võivate õiguste ja kohustuste tagamiseks või mis on antud liikmesriikide keskpankadele või Euroopa Keskpangale;

- n) pangapäev – nii päevased kui öised arveldusteenused, mis hõlmavad kõiki süsteemi tegevustsükli jooksul toimuvaid sündmusi;

- o) koostalitlevad süsteemid – kaks või enam süsteemi, mille korraldajad on omavahel kokku leppinud maksejuhiste süsteemideüleses täitmises;

⁽¹⁾ EÜT L 168, 27.6.2002, lk 43.

▼ M1

- p) süsteemikorraldaja – üksus või üksused, mis vastutavad õiguslikult süsteemi korraldamise eest. Süsteemikorraldaja võib toimida ka arveldusagendi, keskse osaleja või arvelduskojana.

▼ B

II JAGU

TASAARVELDUS JA MAKSEJUHISED

*Artikkel 3***▼ M1**

1. Maksejuhised ja tasaarveldused on õiguslikult täitmisele pööratavad ja kolmandatele isikutele õiguslikult siduvad isegi siis, kui osaleja vastu on agatatud maksejõuetusmenetlus, tingimusel et maksejuhised sisestati süsteemi enne maksejõuetusmenetluse algatamist artikli 6 lõike 1 tähenduses. Seda kohaldatakse ka maksejõuetusmenetluse korral osaleja vastu (asjaomases süsteemis või koostalitlevas süsteemis) või koostalitleva süsteemi korraldaja vastu, kes ei ole osaleja.

Kui maksejuhised on sisestatud süsteemi pärast maksejõuetusmenetluse algatamist ja täidetud süsteemi reeglite kohaselt pangapäeval, mil menetlus algatati, on need õiguslikult täitmisele pööratavad ja kolmandatele isikutele siduvad üksnes siis, kui süsteemikorraldaja suudab tõendada, et ajal, kui kõnealused maksejuhised muutusid tühistamatuks, ei olnud ta ega oleks pidanud olema sellise menetluse algatamisest teadlik.

▼ B

2. Ükski õigusnorm, eeskiri ega tava, mis käsitleb enne artikli 6 lõikes 1 määratletud maksejõuetusmenetluse algatamise hetke sõlmitud lepinguid või tehtud tehinguid, ei põhjusta tasaarvelduse tühistamist.

3. Maksejuhise süsteemi sisestamise hetk määratletakse selle süsteemi eeskirjades. Kui süsteemi reguleerivates siseriiklikes õigusaktides on sisestamishetke käsitlevaid tingimusi, peavad kõnealuse süsteemi eeskirjad olema selliste tingimustega kooskõlas.

▼ M1

4. Koostalitlevate süsteemide puhul määrab iga süsteem oma reeglites kindlaks sellesse sisestamise aja, et tagada, et kõikide koostalitlevate süsteemide reeglid oleksid selles osas võimalikult kooskõlastatud. Kui kõigi koostalitlevates süsteemides osalevate süsteemide reeglites ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, ei tohi ühe süsteemi reegleid sellesse sisestamise aja kohta mõjutada ühegi teise sellega koostalitleva süsteemi mis tahes reeglid.

▼ M1*Artikkel 4*

Liikmesriigid võivad ette näha, et maksejõuetusmenetluse algatamine osaleja või koostalitleva süsteemi korraldaja vastu ei takista kõnealuse osaleja arvelduskontol olevate rahaliste vahendite või väärpaberite kasutamist tema kohustuste täitmiseks süsteemis (või koostalitlevas süsteemis) maksejõuetusmenetluse algatamise pangapäeval. Liikmesriigid võivad samuti ette näha, et olemasoleva tagatise vastu kasutatakse kõnealuse osaleja süsteemiga seotud krediitdivõimalusi, et täita selle osaleja kohustused süsteemis (või koostalitlevas süsteemis).

▼ B*Artikkel 5*

Alates kõnealuse süsteemi eeskirjades määratletud hetkest ei või süsteemis osaleja ega kolmas isik maksejuhist tühistada.

▼ M1

Koostalitlevate süsteemide puhul määrab iga süsteem oma reeglites kindlaks tühistamatuks muutumise aja viisil, mis tagab, et kõikide asjaomaste koostalitlevate süsteemide reeglid oleksid selles osas võimalikult kooskõlastatud. Kui koostalitlevates süsteemides osalevate süsteemide reeglites ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, ei tohi ühe süsteemi reegleid tühistamatuks muutumise aja kohta mõjutada ühegi teise sellega koostalitleva süsteemi mis tahes reeglid.

▼ B

III JAGU

MAKSEJÕUETUSMENETLUST KÄSITLEVAD SÄTTED*Artikkel 6*

1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel on maksejõuetusmenetluse algatamise hetk see, mil asjaomane kohtuorgan või haldusasutus langetab oma otsuse.

2. Kui otsus on tehtud lõike 1 kohaselt, teatab asjaomane kohtuorgan või haldusasutus sellest otsusest enda liikmesriigi valitud asjakohasele asutusele.

▼ M2

3. Lõikes 2 osutatud liikmesriik teavitab viivitamata Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu, teisi liikmesriike ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010 (millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve))⁽¹⁾ asutatud Euroopa järelevalveasutust (Euroopa Väärtpaberijärelevalve).

⁽¹⁾ ELT L 331, 15.12.2010, lk 84.

▼ M1*Artikkel 7*

Maksejõuetusmenetlusel ei ole tagasiulatuvat jõudu osaleja selliste õiguste ja kohustuste suhtes, mis tulenevad tema osalemisest süsteemis või on sellega seotud ning mis on tekkinud enne menetluse algatamist artikli 6 lõike 1 tähenduses. Seda kohaldatakse muu hulgas koostalitlevas süsteemis osaleja või koostalitlevas süsteemis mitteosaleva korraldaja õiguste ja kohustuste suhtes.

▼ B*Artikkel 8*

Maksejõuetusmenetluse algatamise korral süsteemis osaleja vastu määratakse kõnealuse osaleja osalemisest tulenevad või sellega seotud õigused ja kohustused seda süsteemi reguleeriva õigusega.

IV JAGU

TAGATISE VALDAJATE ÕIGUSTE KAITSMINE TAGATISE ANDJA
MAKSEJÕUETUSE MÕJUDE EEST**▼ M1***Artikkel 9*

1. Maksejõuetusmenetlus, mis on algatatud
 - a) asjaomases süsteemis või koostalitlevas süsteemis osaleja vastu,
 - b) koostalitleva süsteemi korraldaja vastu, kes ei ole osaleja,
 - c) liikmesriikide keskpankade või Euroopa Keskpanga lepingupartneri vastu või
 - d) tagatise andnud mis tahes kolmanda isiku vastu,

ei mõjuta süsteemikorraldaja ega osaleja õigusi seoses süsteemiga või õigusi mis tahes koostalitleva süsteemiga neile antud tagatisele ega liikmesriikide keskpankade või Euroopa Keskpanga õigusi nendele antud tagatisele.

Sellise tagatise võib nende õiguste tagamiseks müüa.

▼ M3

Kui süsteemi korraldaja on koostalitleva süsteemi puhul andnud tagatise teisele süsteemi korraldajale, ei mõjuta tagatise võtnud süsteemi korraldaja suhtes maksevõimetusmenetluse algatamine tagatise andnud süsteemi korraldaja õigusi kõnealusele tagatisele.

▼ M1

2. Kui väärtpaberid (sealhulgas väärtpaberitest tulenevad õigused) antakse tagatisena osalejatele, süsteemikorraldajatele või liikmesriikide keskpankadele või Euroopa Kesk pangale, nagu on kirjeldatud lõikes 1, ja nende või kõikide nende nimel tegutsevate volitatud isikute, esindajate või kolmandate isikute õigus väärtpaberitele on seaduslikult registreeritud liikmesriigis asuvas registris, kontol või keskodepositooriumis,

▼ M1

määratakse selliste üksuste kui tagatise valdajate õigused nendele väärt-paberitele kindlaks kõnealuse liikmesriigi õiguse kohaselt.

▼ B

V JAGU

LÕPPSÄTTED**▼ M1**

Artikkel 10

▼ M2

1. Liikmesriigid täpsustavad käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvad süsteemid ja nende operaatorid ning teavitavad neist Euroopa Järelevalveasutust (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), teatades nime-tatud asutusele ka asutused, kelle nad on valinud vastavalt artikli 6 lõikele 2. Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärele-valve) avaldab selle teabe oma veebisaidil.

▼ M1

Süsteemikorraldaja teatab süsteemis osalejad, sealhulgas võimalikud kaudsed osalejad ja nendega seotud muudatused sellele liikmesriigile, kelle õigust kohaldatakse.

Lisaks teises lõigus sätestatud teavitamisele võivad liikmesriigid nende jurisdiktsiooni jäävatele süsteemidele kehtestada järelevalve- või loanõu-deid.

Asutus annab iga õigustatud huvi omavale isikule tema nõudmisel teavet nende süsteemide kohta, milles asutus osaleb, ja nende süsteemide toimimise põhireeglite kohta.

2. Süsteem, mis on määratud enne Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiivi 2009/44/EÜ (millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides ja direktiivi 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta) ⁽¹⁾ rakendamiseks vastu võetud siseriiklike sätete jõustumist, jääb määratuks ka käesoleva direktiivi tähenduses.

Maksejuhist, mis sisestati süsteemi enne direktiivi 2009/44/EÜ rakenda-miseks vastu võetud siseriiklike sätete jõustumist, kuid millega seon-duvad arveldused toimuvad pärast seda, käsitatakse maksejuhisenä käes-oleva direktiivi tähenduses.

▼ M2

Artikkel 10a

1. Pädevad asutused teevad käesoleva direktiivi kohaldamisel koos-tööd Euroopa Järelevalveasutusega (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve) kooskõlas määrusega (EL) nr 1095/2010.

2. Pädevad asutused esitavad Euroopa Järelevalveasutusele (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve) viivitamata kogu teabe, mis on vajalik tema ülesannete täitmiseks määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 35 kohaselt.

⁽¹⁾ ELT L 146, 10.6.2009, lk 37.

▼B*Artikkel 11*

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid enne 11. detsembrist 1999. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende vastuvõetud siseriiklike õigusnormide teksti. Selles teatises esitavad liikmesriigid vastavustabeli, mis osutab käesoleva direktiivi igale artiklile vastavatele olemasolevatele või kehtestatavatele siseriiklikele õigusnormidele.

▼M4

3. Liikmesriigid võtavad hiljemalt 18. märtsiks 2015 vastu ja avaldavad meetmed, mis on vajalikud artikli 2 punkti a esimese lõigu kolmanda taande järgimiseks, ning teatavad nendest meetmetest komisjonile.

▼B*Artikkel 12*

Hiljemalt kolme aasta jooksul alates artikli 11 lõikes 1 nimetatud kuupäevast esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta, lisades vajaduse korral ettepanekud selle läbivaatamiseks.

▼M5*Artikkel 12a*

Komisjon vaatab hiljemalt 28. juuniks 2021 läbi selle, kuidas liikmesriigid kohaldavad käesolevat direktiivi oma riigisiseste ►**C1** finansinstitutsioonide ◀ suhtes, kes osalevad vahetult kolmanda riigi õigusega reguleeritavates süsteemides, ja sellistes süsteemides osalemisega seoses antud tagatiste suhtes. Eelkõige hindab komisjon vajadust käesolevat direktiivi seoses kolmanda riigi õigusega reguleeritavate süsteemidega veelgi muuta. Komisjon esitab selle kohta aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule, asjakohasel juhul koos ettepanekutega käesoleva direktiivi muutmiseks.

▼B*Artikkel 13*

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 14

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.